T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

Son Başvuru Tarihi:

Bitkisel Üretim Altyapısının Geliştirilmesi Programı

Program Künyesi

Destek Program Adı	Bitkisel Üretim Altyapısının Geliştirilmesi Programı		
Destek Programı Öncelikleri	**Uygun Başvuru Sahipleri**	**Asgari Proje Tutarı (TL)**	**Azami Proje Tutarı (TL)**
DAP Bölgesinde Tarla Bitkileri Üretiminin Artırılması	İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri Araştırma Kuruluşları Üniversiteler	4.000.000	30.000.000
Havza Bazlı Meyveciliğin ve Örtü Altı Üretimin Geliştirilmesi Programı	İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri Araştırma Kuruluşları	7.500.000	30.000.000
Üretici Örgütlerinin Kapasitesinin Artırılması, Tarımsal ve Yöresel Ürünlerin Üretim-Satış ve Pazarlamasının Desteklenmesi	İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri Tarım Meslek Liseleri Araştırma Kuruluşları Belediye Başkanlıkları	7.500.000	30.000.000
DAP Bölgesinde Bitkisel Üretimde Mekanizasyonun Artırılması	İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri Tarım Meslek Liseleri Belediye Başkanlıkları	5.500.000	30.000.000
Destek Başvuru Yapılabilecek Proje Sayısı	Bitkisel Üretim Altyapısının Geliştirilmesi Programı kapsamında her bir alt programa 3 (üç) adet başvuru yapılabilecektir.		
Destek Programının Genel Amacı	Bölgede Bitkisel Üretimin Geliştirilmesi; Kırsalda Tarımsal Altyapının İyileştirilmesi		
Proje Süresi	Projenin destek yılı içerisinde tamamlanması gerekmektedir.		

İçindekiler

1. Destek Programının Amacı 3
2. Başvuru Kuralları 3
2.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu 3
2.2. Başvuru Yapılabilecek Projeler....3
2.3. Diğer Şartlar....12
3. Başvuru Aşamaları....13
3.1. Başvuru Yöntemi....13
3.2. Proje Başvuru Evrakları....13
3.3. Başvurunun Tamamlanması....15
4. Ön İnceleme ve Değerlendirme 15
4.1. Ön İnceleme 15
4.2. Değerlendirme....15
5. Başvuru Değerlendirme Süreci....17
6. İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri....17
7. İletişim Bilgileri....18
8. Daha Fazla Bilgi 18

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

1. Destek Programının Amacı

Doğu Anadolu Bölgesinde özellikle kırsal alanlarda sürdürülebilir bitkisel üretim yapılması adına bölge çiftçisinin tarım sektörünün bahçe ve tarla tarımı ile bunları destekleyen mekanizasyonun geliştirilerek Bölge illerinde meyveciliğin, sebzeciliğin ve tarla tarımının rekabetçi bir sektör haline gelmesi ve ekonomik kalkınmanın sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu bağlamda bölgede meyve bahçeleri/bağların kurulması, örtü altı (sebze, meyve, fide, fidan) üretimin yapılması, endüstri bitkileri, hububat ve yem bitkileri gibi özellikle gıda ve hayvancılıkta önceliği olan bitkilerin yaygınlaştırılması/ekonomik potansiyelinin artırılması/yatırımların artırılmasına yönelik çeşitli teşvik ve çiftçi bilgi bilinç düzeyinin artırılması çalışmalarını içeren projelere destek verilecektir.

2. Başvuru Kuralları

2.1. Başvuru Sahiplerinin Uygunluğu

Tarla Bitkileri Üretiminin Artırılması Programı kapsamında desteklenmesi öngörülen projelerde **İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri (İl Genelini Kapsayacak Projeler), Üniversiteler ve Araştırma Kuruluşları**, Havza Bazlı Meyvecilik ve Örtü Altı Üretiminin Artırılması Programı kapsamında desteklenmesi öngörülen projelerde **İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri (İl Genelini Kapsayacak Projeler) ve Araştırma Kuruluşları;**

Üretici Örgütlerinin Kapasitesinin Artırılması, Tarımsal ve Yöresel Ürünlerin Üretim-Satış ve Pazarlamasının Desteklenmesi Programı kapsamında desteklenmesi öngörülen projelerde **İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri, Tarım Meslek Liseleri, Araştırma Kuruluşları ve Belediye Başkanlıkları;**

Bitkisel Üretimde Mekanizasyonun Artırılması Programı kapsamında desteklenmesi öngörülen projelerde **sadece İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri, Tarım Meslek Liseleri ve Belediye Başkanlıkları;**

başvuru yapabilecektir.

Destek programlarına **bireysel başvuru yapılamamaktadır.**

2.2. Başvuru Yapılabilecek Projeler

2.2.1 Proje Bütçesi

Bitkisel Üretim Altyapısının Geliştirilmesi Programı kapsamında, başvurulan projeler için;

T.C. DOĞU ANADOLU TARIMSAL ARAŞTIRMALAR DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

Önceliklerde Belirtilen Proje Konuları İçin Eş Finansman Oranı:

- Tarla Bitkileri Üretiminin Artırılması Programı kapsamında desteklenmesi öngörülen projelerde;
  - **Asgari proje tutarı 4.000.000 TL,**
  - **Azami proje tutarı 30.000.000 TL**'dir.

Proje destek tutarının yukarıda belirtilen tutarın altında veya üstünde olması durumunda proje başvurusu geçersiz sayılacaktır.

- Önceliklerde belirtilen proje konuları için çiftçi bazlı projelerde **eş finansman oranı en az %30** olmalıdır.
- **Proje Limitleri KDV Dahil ve Eş Finansman düşüldükten sonra oluşan tutara göre belirlenir. Belirtilen Eş Finansman oranları en düşük oran olup, başvuru sahibi tarafından bu oran yükseltilebilir.**
- **Projeler desteklenmeye hak kazandığında Bakanlık Makamı Oluru ile Eş Finansman oranı değişiklik gösterebilir.**

- Havza Bazlı Meyveciliğin ve Örtü Altı Üretimin Geliştirilmesi Programı kapsamında desteklenmesi öngörülen projelerde;
  - **Asgari proje tutarı 7.500.000 TL,**
  - **Azami proje tutarı 30.000.000 TL**'dir.

Proje destek tutarının yukarıda belirtilen tutarın altında veya üstünde olması durumunda proje başvurusu geçersiz sayılacaktır.

- Önceliklerde belirtilen proje konuları için çiftçi bazlı meyve bahçesi kurulumuna yönelik projelerde **eş finansman oranı en az %30** olmalıdır.
- Önceliklerde belirtilen proje konuları için çiftçi bazlı örtü altı geliştirilmesine yönelik projelerde **eş finansman oranı en az %50** olmalıdır.
- **Proje Limitleri KDV Dahil ve Eş Finansman düşüldükten sonra oluşan tutara göre belirlenir. Belirtilen Eş Finansman oranları en düşük oran olup, başvuru sahibi tarafından bu oran yükseltilebilir.**
- **Projeler desteklenmeye hak kazandığında Bakanlık Makamı Oluru ile Eş Finansman oranı değişiklik gösterebilir.**

- Üretici Örgütlerinin Kapasitesinin Artırılması, Tarımsal ve Yöresel Ürünlerin Üretim-Satış ve Pazarlamasının Desteklenmesi kapsamında desteklenmesi öngörülen projelerde;
  - **Asgari proje tutarı 7.500.000 TL,**
  - **Azami proje tutarı 30.000.000 TL**'dir.

Proje destek tutarının yukarıda belirtilen tutarın altında veya üstünde olması durumunda proje başvurusu geçersiz sayılacaktır.

Önceliklerde belirtilen proje konuları için **eş finansman oranı en az %50** olmalıdır.

❖ **Proje Limitleri KDV Dahil ve Eş Finansman düşüldükten sonra oluşan tutara göre belirlenir. Belirtilen Eş Finansman oranları en düşük oran olup, başvuru sahibi tarafından bu oran yükseltilebilir.**

❖ **Projeler desteklenmeye hak kazandığında Bakanlık Makamı Oluru ile Eş Finansman oranı değişiklik gösterebilir.**

- Bitkisel Üretimde Mekanizasyonun Artırılması Programı kapsamında desteklenmesi öngörülen projelerde;
  - **Asgari proje tutarı 5.500.000 TL,**
  - **Azami proje tutarı 30.000.000 TL**'dir.

Proje destek tutarının yukarıda belirtilen tutarın altında veya üstünde olması durumunda proje başvurusu geçersiz sayılacaktır.

❖ Belediye projelerinde eş finansman oranı en **az %50 olmalıdır**.

❖ **Proje Limitleri KDV Dahil ve Eş Finansman düşüldükten sonra oluşan tutara göre belirlenir. Belirtilen Eş Finansman oranları en düşük oran olup, başvuru sahibi tarafından bu oran yükseltilebilir.**

❖ **Projeler desteklenmeye hak kazandığında Bakanlık Makamı Oluru ile Eş Finansman oranı değişiklik gösterebilir.**

Proje bütçesi değerlendirilirken, bütçenin gerçekçi olması (kurumun mali kapasitesi ve proje fikrinin uygulanabilirliği açısından), bütçe kalemlerinin bütçenin genel dengesi gözetilerek oluşturulmuş olması, bütçede yer verilen masrafların projenin amacı ve faaliyetleri ile ilişkilendirilebilir olması önemli olacaktır.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi, değerlendirme sürecinde proje bütçesinde kesinti veya projede değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

2.2.2 Proje Süresi ve Uygulama Yeri

Projelerin destek yılı içerisinde tamamlanması, proje son hak edişinin en geç Aralık ayı içerisinde sunulması esastır.

Projeler, İdarenin faaliyet gösterdiği DAP Bölgesi İllerinde (Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Hakkâri, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Sivas, Tunceli ve Van) gerçekleştirilmelidir.

2.2.3 Proje Konuları

2.2.3.1 Program Bazlı Öncelikli İller

Tarla Bitkileri Üretiminin Artırılması projelerinde; **Ağrı, Ardahan, Bingöl, Bitlis, Erzurum, Hakkari, Kars, Muş ve Sivas** illeri öncelikli değerlendirilecektir.

Havza Bazlı Meyvecilik ve Örtü Altı Üretiminin Geliştirilmesi projelerinde; **Bitlis, Elazığ, Erzincan, Hakkari, Iğdır, Malatya ve Tunceli** illeri öncelikli değerlendirilecektir.

Üretici Örgütlerinin Kapasitesinin Artırılması, Tarımsal ve Yöresel Ürünlerin Üretim-Satış ve Pazarlamasının Desteklenmesi projelerinde; **Elazığ, Erzincan, Malatya, Sivas ve Tunceli** illeri öncelikli değerlendirilecektir.

Bitkisel Üretim Altyapısının Geliştirilmesi Programı destek programın amacı kapsamına giren aşağıdaki başlıklar, başvuru sahiplerine örnek olmaları amacıyla sunulmuş olup, desteklenecek projeler bu örneklerle sınırlı değildir.

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

Öncelik 1: DAP Bölgesinde Tarla Bitkileri Üretiminin Artırılması Programı

2.2.3.2 Uygun Olan Proje Konuları

- Yem bitkileri, endüstri bitkileri, hububat ve baklagil bitkilerine yönelik yeni çeşit/tür sertifikalı tohum dağıtım projeleri, (Bölgede üretimi yapılan arpa, buğday, yulaf, Tritikale, patates, mısır, yonca, korunga ve fiğ gibi ürünler bu program kapsamında desteklenmeyecektir.)
- Yeni çeşit/tür tohum dağıtımına yönelik projelerde üreticilerin ihtiyacı olan ekim, bakım, hasat/harman ve pazarlama konularında eğitim programlarını içeren maliyetler projeye eklenebilir,
- Yem bitkileri üretiminin artırılması için gerekli olan girdilerin sağlanması yanında özellikle silaj üretimine imkân sağlayan yeni çeşit/tür projelerin desteklenmesi,
- Tarım arazilerinin korunması, sürdürülebilir kalkınma ve etkin yönetimini sağlayacak projeler,
- Tarım arazilerinde toprağın organik madde içeriğinin artırılması ile toprak erozyonu ve kirliliğinin önlenmesine yönelik projeler,

Uygunluk Kriterleri:

* Başvuru sahibinin 18 yaşından büyük olması,
* Çiftçi bazlı projelerde, Çiftçi belirlemede öncelikli olarak kadınlar, genç çiftçiler, engelli bireyler ve kooperatif üyeleri desteklenecektir. Yeni çeşit/tür yem bitkileri desteklerinde ise hayvan sahibi olan üreticiler desteklenecektir.
* Proje kapsamında değerlendirilecek yararlanıcıların ÇKS (Çiftçi Kayıt Sistemi)'ye veya HBS'ye kayıtlı olması gerekmektedir. (Güncel)
* DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının hibe desteklemesinden daha önce yararlanmamış çiftçilerden oluşması
* Yararlanıcılar proje maliyetinin çiftçi katkısı olan (KDV dâhil) eş finansman (Çiftçinin ödemesi zorunlu olan) payını ödemeyi taahhüt etmesi.
* Destek verilecek çiftçilerde kendisinin veya eşinin kamu personeli olmaması,
* 1.derece yakınının uygulayıcı kuruluşta çalışmadığına dair taahhütname
* Başvuru yapılacak arazinin tapusunun kendisine ait olması.
* Ortak(müşterek) tapulu olan araziler için başvuru yapacak hissedar diğer hissedarlardan muvafakat alarak proje desteğinden faydalanabilecektir.
* Ortak(müşterek) tapulu olan arazilerde aynı aileden sadece 1 kişi başvuru yapabilir.

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

* Beyan edilecek parsel/parsellerde ipotek, haciz, ihtiyati tedbirlerin olmaması veya dava konusu olmaması.
* Öncelikli olarak geçmiş yıllarda Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama Projelerinin yapılmış olduğu tarımsal alanlarda ekim işleminin yapılması ve/veya arazi şartlarının tarla bitkileri ekimine uygun olması gerekmektedir.
* Projenin yürütülmesi için gerekli ve gerçekçi maliyet yönetim prensipleriyle uyumlu olması, maliyet etkinliğinin sağlanması gerekmektedir.

2.2.3.3 Uygun Olmayan Proje Faaliyet Kalemleri

- Yalnızca eğitim maliyetlerini içeren projeler,
- Bölgede üretimi yapılan tohum dağıtım projeleri,
- Projede varsa eklenen eğitim maliyet kalemleri ihtiyaç fazlası olan projeler,
- Yöre coğrafi şartlarına uyum göstermeyen projeler,
- Teknik gezi faaliyetleri içeren projeler,
- Ürünlere yönelik tescil ve tanıtım faaliyetleri içeren projeler,
- Kurumsal bazda kurumun mevcut personelinin yetersiz kalacağı projeler,
- Görüntüleme, ilaçlama ve gübreleme amaçlı insansız hava aracı (DRONE) içeren projeler,

Öncelik 2: Havza Bazlı Meyveciliğin ve Örtü Altı Üretimin Geliştirilmesi Programı

2.2.3.4 Uygun Olan Proje Konuları

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

- Kapama meyve bahçelerinin kurulması,
- Yeni modern bağların kurulması,
- Bağların modernizasyonunun sağlanması,
- Dijitalleşme, yapay zekâ ve veriye dayalı iş modelleriyle akıllı tarım uygulamalarının yaygınlaşmasına yönelik projeler,
- Tarım arazilerinin korunması, sürdürülebilir kalkınma ve etkin yönetimini sağlayacak projeler,
- Tarım arazilerinde toprağın organik madde içeriğinin artırılması ile toprak erozyonu ve kirliliğinin önlenmesine yönelik projeler,
- Doğal formda yetişen meyve ağaçlarının aşılama yöntemi ile tarımsal üretime kazandırılması,

- Meyve Bahçesi kurulumuna yönelik projelerde üreticilerin ihtiyacı olan ekim, bakım, hasat/harman ve pazarlama konularında eğitim programlarını içeren maliyetler projeye eklenebilir.
- Örtü Altı (sebze, meyve, fide, fidan) üretimin artırılması için havza bazlı sera kurulumuna yönelik projeler (geçimlik ekonomisi dikkate alınarak sera büyüklükleri hesaplanmalıdır),
- Dijitalleşme, yapay zekâ ve veriye dayalı iş modelleriyle akıllı tarım uygulamalarının yaygınlaşmasına yönelik projeler,
- Tarım arazilerinin korunması, sürdürülebilir kalkınma ve etkin yönetimini sağlayacak projeler,
- Sera kurulumuna yönelik projelerde üreticilerin ihtiyacı olan ekim, bakım, hasat/harman ve pazarlama konularında eğitim programlarını içeren maliyetler projeye eklenebilir.
- Minimum 500 m² sera yapımına yönelik projeler.

Uygunluk Kriterleri:

* Başvuru sahibinin 18 yaşından büyük olması,
* Çiftçi bazlı projelerde, Çiftçi belirlemede öncelikli olarak kadınlar, genç çiftçiler, engelli bireyler ve kooperatif üyeleri desteklenecektir.
* DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının hibe desteklemesinden daha önce yararlanmamış çiftçilerden oluşması
* Başvuru yapılacak arazinin tapusunun kendisine ait olması.
* Ortak(müşterek) tapulu olan araziler için başvuru yapacak hissedar diğer hissedarlardan muvafakat alarak proje desteğinden faydalanabilecektir.
* Ortak(müşterek) tapulu olan arazilerde aynı aileden sadece 1 kişi başvuru yapabilir.
* Beyan edilecek parsel/parsellerde ipotek, haciz, ihtiyati tedbirlerin olmaması veya dava konusu olmaması.
* Meyve bahçesini, serayı sulayabilecek yeterlilikte suyun tarla başına kadar getirilmiş olması,
* Destek verilecek çiftçilerde kendisinin veya eşinin kamu personeli olmaması,
* 1.derece yakınının uygulayıcı kuruluşta çalışmadığına dair taahhütname
* Yararlanıcılar proje maliyetinin çiftçi katkısı olan (KDV dâhil) eş finansman (Çiftçinin ödemesi zorunlu olan) payını ödemeyi taahhüt etmesi.
* Çiftçilerin ÇKS (Çiftçi Kayıt Sistemi) kaydı (güncel) bulunması

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

* Çiftçinin proje kapsamındaki mal, ekipman ve hizmetleri en az 5 yıl devretmeyeceğine dair taahhütname,
* Çiftçinin proje uygulamasının gerektirdiği bakım, sulama, gübreleme ve hasat işlemleri 10 yıl süreyle yapacağına dair taahhütnameyi imzalaması,
* Öncelikli olarak geçmiş yıllarda Küçük Ölçekli Tarımsal Sulama Projelerinin yapılmış olduğu tarımsal alanlarda meyve bahçesi kurulum işleminin yapılması ve arazi şartlarının meyve bahçesi kurulumuna uygun olması,
* Projenin yürütülmesi için gerekli ve gerçekçi maliyet yönetim prensipleriyle uyumlu olması, maliyet etkinliğinin sağlanması,

2.2.3.5 *Uygun Olmayan Proje Konuları*

- Yöre coğrafi şartlarına uyum göstermeyen projeler,
- Teknik gezi faaliyetleri içeren projeler,
- Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenmiş üretim planlaması kapsamına girmeyen ürünlere yönelik projeler.
- Kurumsal bazda kurumun mevcut personelinin yetersiz kalacağı projeler,
- Altyapı açısından asgari yeterliliğe sahip olmayan projeler,
- Ürünlere yönelik tescil ve tanıtım faaliyetleri içeren projeler,
- Sadece fide/fidan dağıtımı projeleri,
- Görüntüleme, ilaçlama ve gübreleme amaçlı insansız hava aracı (DRONE) içeren projeler,
- Yalnızca eğitim maliyetlerini içeren projeler,

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

Öncelik 3: Üretici Örgütlerinin Kapasitesinin Artırılması, Tarımsal ve Yöresel Ürünlerin Üretim-Satış ve Pazarlamasının Desteklenmesi Programı

2.2.3.6 *Uygun Olan Proje Konuları*

- Tarımsal ürünlerin işleme, paketleme tesislerinin kurulumuna ilişkin projeler,
- Coğrafi işaretli ürünler öncelikli değerlendirilecek,
- Coğrafi işaretli ve yöresel ürünlerin işlenmesi, tasnif, depolama, paketlenmesine yönelik projeler,
- Tarım ürünleri soğuk zincir lojistik altyapısının iyileştirilmesine yönelik projeler,
- Kooperatif, birlik (özellikle kadınlardan oluşan) vb. örgütler tarafından kullanılacağı resmi evraklarla ortaya konulan projeler önceliklidir.

Uygunluk Kriterleri:

- Uygulayıcı kuruluşların projeyi ve tesisi işletebilecek teknik personele sahip olması gerekmektedir.
- Proje uygulama alanının ilgili kuruluşa ait olması ve tapu bilgilerinde belirtilen arazide ipotek, haciz, ihtiyati tedbirin olmaması veya dava konusu olmaması.
- Uygulama alanının kamu kurumu arazisi olması halinde uygulayıcı kuruluşa uzun süreli tahsisli olması uygun bulunmaktadır. Ancak şahıs arazisi üzerine yapılacak hiçbir proje uygun bulunmamaktadır.
- Sürdürülebilirliği olan projeler önceliklidir.
- Uygulayıcı kuruluş, projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olmalı, aracı olarak hareket etmemelidir.
- Proje kapsamındaki mal, ekipman ve hizmetlerinin devredilmeyeceğine dair taahhütname,

2.2.3.7 *Uygun Olmayan Proje Konuları*

- Kurumsal bazda kurumun mevcut personelinin yetersiz kalacağı projeler,
- Altyapı açısından asgari yeterliliğe sahip olmayan projeler,
- Projede maliyet kalemleri ihtiyaç fazlası olan projeler,
- Yol ve Peyzaj düzenlemesi içeren projeler,
- Ürünlere yönelik tescil ve tanıtım faaliyetleri içeren projeler,
- Silo, yem tesisi kurulumu içeren projeler,
- Sadece yapım içeren projeler,
- Sadece tadilat içeren projeler,

Öncelik 4: DAP Bölgesinde Tarımsal Mekanizasyonun Artırılması Programı

2.2.3.8 *Uygun Olan Proje Konuları*

- Bitkisel üretiminde çiftçi kullanımına sunulmak üzere ortak makine parkı oluşturulmasına yönelik projeler,
- Bitkisel üretimde hastalık, zararlı ve don olaylarına karşı toplu kullanıma yönelik erken uyarı sistemleri kurulumuna yönelik projeler,
- Dijitalleşme, yapay zeka ve veriye dayalı iş modelleriyle akıllı tarım uygulamalarının yaygınlaşmasına yönelik projeler,

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

- Ortak Makine Parkı kurulumuna yönelik projelerde üreticilerin makinelerin etkin ve verimli kullanımını içeren maliyetler projeye eklenebilir.

Uygunluk Kriterleri:

* Ortak kullanım kültürüne uygun olarak kurulacak makine parkları desteklenecektir. Alana göre il merkezli ya da il merkezine uzak ilçelerin birlikte kullanabileceği alanlara kurulmasına yönelik projeler desteklenecektir.
* Kendi yürür tarım makineleri hariç motorlu taşıtlar desteklenmeyecektir.
* Büyük kapasiteli makineler de proje kapsamında değerlendirilebilecektir.
* Makineler, bölgedeki üretim desenine (ör. buğday, mısır, zeytin, fındık vb.) uygun seçilmelidir.
* Makine ekipman projelerinde alınacak makinenin iş kapasitesi dikkate alınarak maksimum alan ve üretici sayısının belirlenmesi gerekmektedir.
* Ortak makine parkının bakım ve işletme planı (randevu sistemi, ücretlendirme, operatör planı vb.) detaylı sunulmalıdır.
* Başvuru sahibi kurumun, talep ettiği tarım makinelerini çalıştırabilecek güçte ve teknik özellikte traktör(ler)e sahip olması gerekmektedir.(Başvuruda kanıtlayıcı belgelerle sunulması gerekmektedir)
* Başvuru dosyasında, kurum veya ortaklarının envanterinde bulunan traktörlerin ruhsat fotokopileri veya mülkiyet belgeleri sunulmalıdır.
* İşbirliği yapılacak kurum/kuruluş var ise bunun başvuruda belirtilerek taraflarla yapılacak işbirliği protokolü projeye eklenmelidir.

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

2.2.3.9 *Uygun Olmayan Proje Konuları*

- Çiftçi bazlı tarımsal makine ve ekipman dağıtım projeleri,
- Kurumsal bazda kurumun mevcut personelinin yetersiz kalacağı projeler,
- Altyapı açısından asgari yeterliliğe sahip olmayan projeler,
- Projede maliyet kalemleri abartılı olan projeler,
- İnsansız Hava Aracı (Drone) alımı içeren projeler,

2.3. Diğer Şartlar

Uygulayıcı Kuruluşların proje başvurularında dikkat etmesi gereken diğer şartlar aşağıda belirtilmiştir:

- Son başvuru tarihinden sonra yapılan başvurular değerlendirmeye alınmayacaktır.
- Proje başvuru formu ve ilgili belgeler doldurulurken, standart formata bağlı kalınmalıdır. Aksi takdirde, yapılan başvuru ön inceleme aşamasında değerlendirme dışı kalacaktır.
- Başvuru Rehberinde istenen evraklarda herhangi bir eksiklik olması, verilerin birbiri ile tutarsız olması durumunda başvuru reddedilebilir.
- Yanlış programa başvuru yapıldığında proje değerlendirmeye alınmaz.
- **Teklif edilen projelerde, onay sonrası herhangi bir değişiklik yapılması ancak İdarenin onayı ile olabilir.**
- Uygulama aşamasında çıkabilecek kamulaştırma bedeli, uygulayıcı kuruluşa aittir.

3. Başvuru Aşamaları

3.1. Başvuru Yöntemi

Başvurular, elis.sanayi.gov.tr adresinden online olarak yapılacaktır. Sisteme yüklenen tüm belgeler ".**pdf** " formatında olmalıdır.

3.2. Proje Başvuru Evrakları

Proje başvuru aşamasında hazırlanacak belgeler aşağıdaki gibidir:

1. **Proje Başvuru Formu (Ek-1)**
2. **Makine ve Ekipman Bilgi Tablosu (Ek-2)**

   Proje kapsamında alınacak olan makine ve ekipmanların ekte bulunan tablolardan hangi nitelikte ise ilgili tablo bilgileri doldurulacaktır.
3. **Projenin Uygulanacağı Alan Fotoğrafları ve Google Earth görüntüleri**
4. **Yaklaşık Maliyet Listesi**

2026 yılı yapı yaklaşık birim maliyetleri fiyat cetveline uygun olarak hazırlanmış ve onaylı olmalıdır.

Yaklaşık Maliyeti Oluşturan Unsurlar;

- *Metrajlar*
- *Keşif Sayfaları*
- *Birim fiyatı olmayan imalatlar için Proforma Faturalar*
- *Özel İmalat Teknik Şartname ve Analizleri*
- *Genel Teknik Şartname 'dir.*

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

5. İhaleye Çıkmaya Esas Teknik Şartname

Proje kapsamında (mal/hizmet alımı varsa) her bir makine-ekipman-hizmet bütçe kalemi için makine-ekipman-hizmetin genel özellerinin belirtildiği teknik şartnameler eklenecektir. Teknik şartname başvuru sahibi tarafından hazırlanmış ve imzalanmış olmalıdır.

6. Proforma Faturalar

Proje kapsamında (mal/hizmet alımı varsa) toplam maliyeti 10.000 TL'yi geçen teknik şartnameleri hazırlanmış her bir makine-ekipman-hizmet bütçe kalemi için (farklı firmalardan alınmış) en az 3 adet proforma fatura, 10.000 TL'nin altında her bir makine-ekipman-hizmet bütçe kalemi için en az 1 adet proforma fatura eklenecektir.

7. Tahsis Karar Belgesi

Bitkisel Ürünlerin İşleme ve Paketlemesinin Desteklenmesi Projeleri için arazinin tahsis karar belgesi eklenecektir.

8. Proje Uygulama Alanı Üzerinde İpotek/Şerh Olmadığına Dair Resmi Yazı

Bitkisel Ürünlerin İşleme ve Paketlemesinin Desteklenmesi Projeleri için uygulanacağı alanlara yönelik şerh olmadığına dair belge yüklenecektir.

9. Eş Finansman ve Fiyat Farkı Taahhütnamesi (Ek-3)

Başvuru yapılan projelerin desteklenmesi durumunda proje için belirtilen oranlarda eş finansman ve iş sonu çıkabilecek fiyat farkı kurumumuz tarafından karşılanacağına dair taahhütname eklenecektir. İlgili köy muhtarlarından ve arazi sahiplerinden alınan taahhütnameler eklenecektir.

10. Tapu Belgesi

Bitkisel Ürünlerin İşleme ve Paketlemesinin Desteklenmesi Projeleri için tapu belgeleri eklenecektir.

***11.* Makine-Ekipman Kullanım Uygunluğu ve Çekici Güç Bilgileri**

Proje kapsamında verilecek makine ve ekipmanların etkin şekilde kullanılabilmesi amacıyla, başvuru sahibi veya ortaklarının makine ve ekipmanları çalıştırabilecek güçte traktör veya uygun çekiciye sahip olup olmadığına ilişkin bilgiler Traktör Mülkiyet ve Uygunluk Bilgileri formunda belirtilecektir. İlgili araçlara ait mülkiyet veya kullanım hakkını gösterir belgeler başvuru dosyasına eklenecektir.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

12. **Projelerin uygulama alanlarına ilişkin olmak üzere İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden Alınacak "TARIMSAL ÜRETİM PLANLAMASINA UYGUNLUK"** yazısı ilave edilecektir.

3.3. Başvurunun Tamamlanması

Başvurular, onlıne olarak ***elis.sanayi.gov.tr*** adresinden yapılarak kurumunuzun onay yetkilisi tarafından onaylanarak Başkanlığımıza değerlendirilmek üzere sistem üzerinden gönderilecektir.

4. Ön İnceleme ve Değerlendirme

4.1. Ön İnceleme

İdare öncelikle şekli uygunluk açısından ön inceleme yapar. Ön inceleme kriterlerine uymayan proje teklifi yalnızca bu esasa dayanarak reddedilir ve proje teklifi bu noktadan sonra artık değerlendirilmeyecektir. Ayrıca bu hususların ön inceleme sonrası tespit edilmesi halinde İdarenin reddetme/iptal etme hakkı saklıdır.

Tablo 1: Ön İnceleme Kontrol Listesi

Projenizi göndermeden önce, aşağıdaki maddelerin her birinin tamamlandığını ve başvurunuzun aşağıdaki kriterlere uygun olduğunu kontrol ediniz.			
	Kriterler	**Evet**	**Hayır**
1	Başvuru standart formata uygun olarak hazırlanmıştır.		
2	Proje başvuru evrakları eksiksizdir.		
3	Proje konusu, program tarafından destek verilecek yatırım konularına uygundur.		

Bu sorulara verilecek cevapların tümü evet ise bir sonraki değerlendirme aşamasına geçilir.

4.2. Değerlendirme

Teklif edilen bütçe de dâhil olmak üzere başvurular, aşağıda yer alan değerlendirme tablosundaki kriterlere göre değerlendirilecektir. Değerlendirmede başvuran kurum kriterleri, proje konusunun programın amaç ve öncelikleri ile ilgililiği, projenin hedef grupları üzerinde somut etkisi, projenin destek sonrası sürdürülebilirliği ile projenin maliyet etkinliği gibi hususlar göz önüne alınacaktır.

Bu değerlendirmenin sonunda başvurular, en yüksek puanı alan tekliften başlayarak sıralanır. Yapılan puanlamada, 60 puan ve üzeri alan başvurular başarılı projeler olarak listelenir. Ödenek miktarına kadar olan projeler asıl listede geriye kalan projeler yedek listede yer alır.

Değerlendirmeden geçen projeler ihtiyaç duyulduğunda proje sunumlarını yapmak üzere DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına davet edilecektir.

Eşit puan alan başarılı projeler teknik değerlendirme, proje etkinliği, maliyet etkinliği, başvuran kurum kapasitesi puan ortalamasına göre sıralanır.

Yapılan değerlendirmede uygun görülen projeler İdarenin teklifi ve Bakan'ın onayı ile kesinleşir.

Bakan onayından sonra desteklenecek projeler www.dap.gov.tr internet sitesinden yayınlanır ve proje değerlendirme sonuçları başvuran kurumlara DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından yazılı olarak gönderilir.

Destek almaya hak kazanan projeler için DAP Bölge Kalkınma İdaresi ve Uygulayıcı Kuruluş arasında protokol imzalanır. Proje ödemeleri bu protokolde belirtilen hususlar doğrultusunda yapılır.

Tablo 2: Değerlendirme Tablosu

Bölüm		Puan
1. Başvuran Kurum		**10**
1.1.	Projede yer alacak personel, proje yönetimi konusunda yeterli bilgi ve deneyime ne kadar sahiptir?	3
1.2.	Başvurulan proje, başvuran kurumun görev ve yetki alanı içerisinde midir?	5
1.3.	Başvuran kurumun geçmişte yürütmüş olduğu başarılı DAP BKİ projesi var mı?	2
2. Proje Etkinliği		**40**
2.1.	Proje, destek programın genel ve özel amaçlarıyla ne kadar ilgilidir?	3
2.2.	Proje, destek programının bir veya birden fazla önceliği ile ne kadar ilgilidir?	3
2.3.	Proje, hedef bölgenin ihtiyaç ve sorunları ile ne kadar ilgilidir?	4
2.4.	Hedef gruplar, nihai yararlanıcılar ne kadar açıkça tanımlanmış ve seçilme nedenleri ne kadar açıkça belirtilmiştir?	3
2.5.	Projenin doğrulanabilir göstergeleri nitelik ve nicelik yönünden ne kadar yeterlidir?	3
2.6.	Proje somut çıktıları ne kadar açıkça belirtilmiştir?	3
2.7.	Projenin, hedef grupları üzerinde ne kadar somut bir etkisi olması bekleniyordur?	3

Bölüm		Puan
2.8.	Çarpan etki ve uzun vadede etki yaratma potansiyeline ne kadar sahiptir?	5
2.9.	Sürdürülebilirlik için somut öneriler ne kadar yeterlidir?	5
2.10.	Faaliyet planı açık ve uygulanabilir nitelikte mi?	3
2.11.	Projede, İdare görünürlüğüne ne kadar önem verilmiştir?	5
3. Maliyet Etkinliği		20
3.1.	Tahmini maliyetler ile beklenen sonuçlar arasındaki ilişki ne kadar tutarlıdır?	4
3.2.	Yapılması öngörülen harcamalar projenin uygulanması için ne kadar gerekli ve gerçekçidir (Piyasa koşulları ile uyumlu mu?)	6
3.3.	Eş finansman katkısı var mı?	10
4. Teknik Değerlendirme		**30**
Toplam Puan		**100**

5. Başvuru Değerlendirme Süreci

Başvurular aşağıdaki süreçlere göre değerlendirilecektir:

Süreç
DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından bilgi ve belgelerin tamlığı ile uygunluğunun kontrol edildiği ön incelemenin yapılması
DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından Değerlendirmenin yapılması
DAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından projelerin Bakanlık Makamına sunulması
Destek almaya hak kazanan proje sahiplerine sonuç bildirimlerinin resmi yazı ile bildirilmesi
Destek almaya hak kazanan Uygulayıcı Kuruluş ile İdare arasında protokol imzalanması

6. İzleme ve Değerlendirme Faaliyetleri

Program kapsamında destek almaya hak kazanan kuruluşlar, projenin uygulaması sırasında ve proje tamamlandıktan sonra DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığınca talep edildiği takdirde kapsamlı ara ve son raporlar sunar. DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ayrıca belli aralıklarla kurum ve projeler saha ziyaretleri gerçekleştirir, uygulanan proje ile alakalı toplantılar düzenleyebilir.

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, ihtiyaç duyulması halinde, desteklediği projelerin izleme ve etki değerlendirme çalışmalarının yürütülmesi için bağımsız kişi veya kurumlarla

çalışabilmektedir. İzleme ve etki değerlendirme çalışmalarını yürütecek bağımsız kişi veya kurum, projelerde gerekli gördüğü durumlarda ek çalışmalar (katılımcı gözlem, derinlemesine görüşme, odak grup çalışmaları vb.) yürütebilecektir. Destek almaya hak kazanan kuruluşların bu izleme ve etki değerlendirme çalışmalarına destek olması beklenmektedir.

7. İletişim Bilgileri

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

Üniversite Mahallesi Prof. Dr. İhsan Doğramacı Bulvarı No:3 Yakutiye/Erzurum

Tel: 0442 238 28 28

Fax: 0442 282 20 30

KEP Adresi: **dap@hs01.kep.tr**

8. Daha Fazla Bilgi

Daha fazla bilgi için www.dap.gov.tr adresini inceleyebilir, sorularınızı, ahmetbugra.aykac@dap.gov.tr , mertcan.gunes@dap.gov.tr adresine gönderebilirsiniz.

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
DAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

DAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

Üniversite Mah. Prof. Dr. İhsan Doğramacı Bulvarı
No:9 Yakutiye/ Erzurum

www.dap.gov.tr